

УДК 001.895:613.95-053.2/6

М.Л. Водолажський^{1,2}, Т.П. Сидоренко^{1,2}, Т.В. Фоміна¹, Т.В. Кошман¹

Теоретичні та практичні аспекти щодо удосконалення інноваційних процесів у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків

¹ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків Національної академії медичних наук України», м. Харків
²Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна

Modern Pediatrics.Ukraine.2019.7(103):58-62; doi 10.15574/SP.2019.103.58

For citation: Vodolazhsky ML, Sidorenko TP, Fomina TV, Koshman TV. (2019). Theoretical and practical aspects of innovative processes improvement in the health of children and adolescents. Modern Pediatrics. Ukraine. 7(103): 58-62. doi 10.15574/SP.2019.103.58

Мета: узагальнення літературних даних з питань трансферу медичних технологій для удосконалення розвитку інноваційних процесів у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків і підвищення науково-інформаційного забезпечення фахівців.

Матеріали і методи. Вивчалися наукові публікації з питань інноваційних процесів у медицині, результати власних досліджень інформаційних та інноваційних ресурсів, створених за виконанням науково-дослідних та дисертаційних робіт в галузі охорони здоров'я дітей та підлітків (2001-2018 рр.). Використовувалися методи інформаційної аналітики, бібліометричний, семантичний, соціологічний.

Результати. Проаналізовано проблемні питання розвитку інноваційних процесів у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків, обґрунтовано теоретичні підстави щодо шляхів трансферу наукового результату, втіленого в медичні технології, наведено дані про власний досвід авторів стосовно удосконалення просування нового знання та його впровадження у практичну діяльність фахівців.

Висновки. Проведення запропонованих організаційно-методичних заходів, застосування маркетингових досліджень щодо використання наукових розробок фахівцями галузі охорони здоров'я дітей та підлітків, моніторинг трансферу технологій, підтримка зворотного зв'язку зі споживачами з метою підвищення ефективності впровадження наукового продукту будуть сприяти удосконаленню інноваційних процесів не тільки при медичному забезпеченні дитячого та підліткового населення, але й в медицині в цілому.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Ключові слова: інноваційні процеси в медицині, трансфер, охорона здоров'я дітей та підлітків.

Theoretical and practical aspects of innovative processes improvement in the health of children and adolescents

ML. Vodolazhsky^{1,2}, T.P. Sidorenko^{1,2}, T.V. Fomina¹, T.V. Koshman¹

¹State Institution «Institute for Children and Adolescents Health Care of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine»

²V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine

Objective: generalization of literary data on transfer of medical technologies to improve development of innovative processes in the field of health care of children and adolescents and improvement of scientific and information support for professionals.

Materials and methods. Scientific articles on innovative processes in medicine, results of own researches of information and innovative resources, developed by carrying out research and dissertation works in the field of health care of children and adolescents (2001-2018); information analytics, bibliometric, semantic and sociological methods were used.

Results. Problems of innovative processes development in the field of health care of children and adolescents are analysed, theoretical bases on methods of scientific results transfer embodied in medical technologies are substantiated; data on the authors' own experience in improving the advancement of new knowledge and its implementation in the practical activity of specialists are presented.

Conclusion. Proposed organizational and methodological measures, marketing research on the use of scientific developments by specialists in the field of health care of children and adolescents, monitoring of transfer technology, feedback with consumers in order to improve the efficiency of scientific product introduction will help to improve only innovative processes not only for health care of children and adolescents, but also in medicine as a whole.

No conflict of interest was declared by the authors.

Key words: innovative processes in medicine, transfer, healthcare for children and adolescents.

Теоретические и практические аспекты по совершенствованию инновационных процессов в области охраны здоровья детей и подростков

М.Л. Водолажский^{1,2}, Т.П. Сидоренко^{1,2}, Т.В. Фоміна¹, Т.В. Кошман¹

¹ГУ «Институт охраны здоровья детей и подростков Национальной академии медицинских наук Украины», г. Харьков

²Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина, Украина

Цель: обобщение литературных данных по вопросам трансфера медицинских технологий для совершенствования развития инновационных процессов в области охраны здоровья детей и подростков и повышения научно-информационного обеспечения специалистов.

Материалы и методы. Изучались научные статьи, касающиеся вопросов инновационных процессов в медицине, результаты собственных исследований информационных и инновационных ресурсов, созданных при выполнении научно-исследовательских и диссертационных работ в области охраны здоровья детей и подростков (2001-2018 гг.). Использовались методы информационной аналитики, библиометрические, семантический, социологические.

Результаты. Проанализированы проблемные вопросы развития инновационных процессов в области охраны здоровья детей и подростков, обоснованы теоретические подходы для оптимизации трансфера научного результата, представленного в медицинских технологиях, приведены данные на основе собственного опыта авторов по совершенствованию продвижения нового знания и его внедрения в практическую деятельность специалистов.

Выводы. Осуществление предлагаемых организационно-методических мероприятий, применение маркетинговых исследований для использования научных разработок специалистами охраны здоровья детей и подростков, мониторинг трансфера технологий, поддержка обратной связи с потребителями с целью повышения эффективности внедрения научного продукта будут способствовать совершенствованию инновационных процессов не только в здравоохранении детского и подросткового населения, но и в медицине в целом.

Авторы заявляют об отсутствии конфликта интересов.

Ключевые слова: инновационные процессы в медицине, трансфер, охрана здоровья детей и подростков.

Вступ

Актуальність обраної теми статті обумовлена удосконаленням медичного забезпечення дітей та підлітків, що має прямий зв'язок з рівнем інноваційного розвитку галузі. Інформаційна ситуація останніх років в Україні характеризується новими якісними перетвореннями: збільшується число періодичних медичних видань; формується єдине інформаційне поле на базі використання інформаційно-комунікаційних технологій; поширюється доступ користувачів до глобальної мережі Інтернет; набувають розвитку ринкові відносини у галузі використання об'єктів інтелектуальної власності. Необхідність своєчасного отримання наукової інформації для використання її у професійній діяльності фахівців галузі охорони здоров'я дітей шкільного віку та підлітків не викликає сумніву.

Мета дослідження: узагальнення літературних даних з питань трансферу медичних технологій для удосконалення розвитку інноваційних процесів у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків і підвищення науково-інформаційного забезпечення фахівців.

Матеріал і методи дослідження

Вивчалися наукові статті з питань інноваційних процесів у медицині, результати власних досліджень інформаційних та інноваційних ресурсів, створених за виконанням науково-дослідних та дисертаційних робіт в галузі охорони здоров'я дітей та підлітків (2001–2018 рр.). Для аналізу масиву первинних наукових документів використовувались методи інформаційної аналітики, бібліометричний, семантичний, соціологічні.

Результати дослідження та їх обговорення

За даними літературних джерел, саме розробка конкурентоспроможних технологій (методів профілактики, діагностики та лікування хворих із гострими та хронічними захворюваннями) суттєво перевищує розвиток технологій у багатьох інших галузях економіки. Вирішальним чинником для отримання кінцевого результату користі від сучасних досягнень

медицини для пацієнтів у вигляді поліпшення показників здоров'я є перенесення теоретичних знань і навичок у практичну охорону здоров'я [4,17,18,20,21].

Цей процес називають «дифузією знань у практику», він передбачає обмін, синтез й етично обґрунтоване застосування знань у рамках взаємодії між вченими і лікарями з метою прискорення отримання медико-соціального ефекту. У медицині в цілому, у тому числі в галузі медичного забезпечення дітей та підлітків, дифузія знань націлена на покращення здоров'я населення, підвищення ефективності медичних послуг та удосконалення всієї системи охорони здоров'я. Процес трансферу медичних технологій є основою дифузії знань [6,12,13].

Однією з найважливіших складових діяльності наукових закладів щодо реалізації інноваційної політики держави в галузі охорони здоров'я населення є створення та впровадження і використання нових способів, методів і технологій діагностики, лікування та профілактики найбільш розповсюджених захворювань людини, у т.ч. нових лікарських засобів, медичної техніки та виробів медичного призначення (Концепція розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 роки). Проблеми трансформації наукових розробок в об'єкти інноваційної діяльності (інноваційний продукт) та їх освоєння фахівцями є надзвичайно актуальними і в галузі охорони здоров'я дітей шкільного віку та підлітків [5,9–11,14].

У широкому розумінні трансфер медичних технологій, які розроблено за результатами дослідницьких робіт, являє собою їх просування у професійний соціум з використанням усіх наукових комунікацій (публікування у науково-практичних виданнях, презентація результатів дослідження на наукових форумах, навчання лікарів у закладах післядипломної освіти, розміщення інформації на відповідних сайтах в Інтернеті). У менш вузькому розумінні — використання фахівцями у роботі результатів досліджень, які втілені у науково-технічну продукцію (об'єкти інтелектуальної власності, методичні рекомендації, інформацій-

ні листи, комп'ютерні програми та бази даних) і являють собою інноваційний продукт [1–3,7,8,13–17].

Разом с тим залишаються не визначеними питання, які стосуються такого вузького аспекту цієї проблеми, як застосування медичних технологій (результатів наукових досліджень) у практичній діяльності лікарів.

Взагалі процес трансферу нових методів профілактики, діагностики та лікування, організаційних технологій від виробників до споживачів включає декілька основних етапів [1–14, 16–21]:

I етап — розповсюдження інформації про нові медичні технології з використанням наукових комунікацій;

II етап — отримання первинної інформації (знань і технічних навичок) про нові або удосконалені технології діагностики, лікування, реабілітації, диспансерного нагляду за хворими за допомогою наукових комунікацій;

III етап — організація впровадження технологій: складання відповідної угоди між вченими та фахівцями закладів охорони здоров'я, вирішення матеріально-технічних, юридичних, фінансових і кадрових питань із застосуванням технологій;

IV етап — подальша співпраця лікарів та вчених за угодою щодо використання технологій, авторський контроль з урахуванням зауважень користувачів, оцінка медико-соціального ефекту від її впровадження.

На першому та другому етапах споживачі здобувають первинні знання про інновації, а також технічні навички, необхідні для впровадження технології через засоби наукової комунікації (описи патентів, методичні рекомендації, інформаційні листи), навчання на семінарах, курсах підвищення кваліфікації, відвідування наукових заходів.

На організаційному етапі (III) впровадження технології вирішуються юридичні, фінансові питання, створюється організаційна структура за відповідною угодою. Якщо нова технологія може призвести до надання нової медичної послуги, постає питання щодо розробки медичних протоколів, реєстрації нових лікарських засобів або придбання (удосконалення) медичного обладнання.

На етапі підтримки впровадженої технології (IV) проводяться маркетингові дослідження, можливе забезпечення адекватної компенсації за використання технології тощо. Дуже важливо оцінювати ефективність впровадженої

технології за показниками здоров'я пацієнтів, показниками складності виконання для персоналу, фінансовими показниками. У результаті оцінки результатів запровадженого методу, послуги або продукту розробником можуть бути зроблені заходи щодо її подальшого вдосконалення.

Для удосконалення науково-інформаційного забезпечення фахівців галузі охорони здоров'я дітей та підлітків співробітниками ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» протягом тривалого часу проводяться наукометричні дослідження не тільки документальних інформаційних потоків з проблем охорони здоров'я підростаючого покоління, але й питань просування наукового результату у практичну діяльність і використання його фахівцями.

Підсумками цієї науково-дослідницької роботи є кваліметрична оцінка різних складових інформаційних ресурсів, створених за результатами дослідницьких розробок (публікацій, науково-дослідних робіт, об'єктів інтелектуальної власності), визначення тематичної спрямованості наукових пошуків і досліджень, динаміки розвитку, визначення провідних установ та вчених галузі, які роблять вагомий внесок у науку та практику, визначення пріоритетних шляхів та форм передачі наукового продукту від розробника до споживача, проведення маркетингових досліджень серед фахівців практичної охорони здоров'я тощо [3,11–13].

Важливо зазначити, що в ДУ «ІОЗДП НАМН» трансфер нових медичних технологій, які розроблено за результатами наукових пошуків, супроводжується відповідними відносинами між авторами та споживачами, а саме документом «Договір про передачу інноваційної продукції». Це дозволяє здійснювати авторський нагляд за процесом впровадження науково-технічної продукції і надавати аналітичну оцінку інноваційному процесу.

За результатами досліджень співробітників ДУ «ІОЗДП НАМН», які проводились протягом останніх років (2001–2018 рр.), встановлено бар'єри, які негативно впливають на процеси впровадження наукових досягнень та розробок медичної науки у практичну охорону здоров'я. Основними з них є: недосконалість правових відносин між авторами та споживачами наукової продукції; відсутність офіційних документів, які регламентують процес трансферу технологій, нерозвиненість інноваційної

інфраструктури, як загалом у галузі, так і в окремому закладі, брак інформації про нові медичні технології, відсутність мотивації до їх впровадження в учасників інноваційних процесів.

Для удосконалення використання результатів наукових досліджень у практиці та подальшого інноваційного розвитку галузі охорони здоров'я дітей шкільного віку та підлітків нами запропоновано низку наступних організаційно-методичних заходів:

1. Проводити наукометричний і кваліметричний аналіз дослідницьких робіт на етапах їх виконання для створення бази даних інформаційних та інноваційних ресурсів та відбору новацій, які потенційно можуть бути базисом для створення медичних технологій (об'єкти інтелектуальної власності, методичні рекомендації, інформаційні листи, стандарти діагностики та лікування; нововведення, що публікуються в Інформаційному бюлетені НАМН України та в Переліку наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я МОЗ України; несекретні завершені медичні технології) з метою презентування та ознайомлення фахівців практичної охорони здоров'я.

2. Здійснювати передачу знань, відомостей та інформації про нові медичні технології, створені за результатами наукової діяльності, фахівцям галузі охорони здоров'я дітей та підлітків за відповідною угодою. Застосовувати різні форми співпраці на договірних засадах для підвищення ефективності використання наукових розробок, авторського спостереження за цим процесом та усунення перешкод.

3. Виконувати дослідження стану та розвитку наукових комунікацій для розповсюдження отриманих результатів дослідницьких робіт і використовувати їх в інноваційних процесах, а саме: публікування у наукових медичних виданнях (журнали, монографії, книги тощо); брати участь у наукових форумах, виставкових заходах; застосовувати різні форми навчального процесу; більш широко використовувати Інтернет для просування наукового результату

у практичну охорону здоров'я; обмінюватися досвідом при спілкуванні з колегами.

4. Проводити маркетингові дослідження та соціологічні експрес-опитування фахівців практичної охорони здоров'я з метою одержання реальної оцінки потреб споживачів у використанні медичної технології та усунення бар'єрів, які перешкоджають її ефективному впровадженню.

5. Використовувати новітні інформаційно-комунікаційні технології для представлення своїх наукових результатів, практичного досвіду та досягнень на сайті установи, а також дистанційного навчання фахівців.

6. Здійснювати презентації про наукові результати дослідницьких робіт для широкого кола медичної громадськості на засіданнях круглих столів, виставках та інших заходах.

7. Популяризувати результати наукових досліджень, особливо медико-соціального значення, у засобах масової інформації (Інтернет, телебачення, радіо, газети).

Висновки

Проведення запропонованих організаційно-методичних заходів, застосування маркетингових досліджень щодо використання наукових розробок фахівців галузі охорони здоров'я дітей та підлітків, моніторинг процесу трансферу технологій, підтримка зворотного зв'язку зі споживачами з метою підвищення ефективності впровадження наукового продукту сприятиме удосконаленню інноваційних процесів у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків та у медицині в цілому.

Перспективи подальших досліджень. Вважаємо перспективними напрямками подальших досліджень, як в галузі медичного наукознавства, так і в соціальній педіатрії, обґрунтування теоретичних засад щодо інноваційних процесів та визначення оптимальних шляхів трансферу нових медичних технологій, створених за результатами дослідницьких робіт, а також розробку методології оцінки їх ефективності.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

REFERENCES/ЛІТЕРАТУРА

1. Artamonova NO, Gorban AE, Kulnich GV et al. (2015). Scientometric analysis of means of scientific communication in oncology. *Ukrainian journal of radiology*. 23(1): 68–72 [Артамонова НО, Горбань АЕ, Кулініч ГВ та ін. (2015). Наукометричний аналіз засобів наукових комунікацій в онкології. *Український радіологічний журнал*. 23(1): 68–72] http://nbuv.gov.ua/UJRN/URLZh_2015_23_1_14
2. Bereznyak NV. (2016). Formation of information infrastructure within the national innovation system of Ukraine. *Science and technology information*. 2: 10–16 [Березняк НВ. (2016). Формування інформаційної інфраструктури у складі національної інноваційної системи України. *Науково-технічна інформація*. 2: 10–16].

3. Vodolazhsky ML, Koshman TV, Fomina TV, Sidorenko TP. (2017). Analytical assessment of scientific periodicals publishing results of research on the problems of pediatrics, school and adolescent medicine. *Science and Science of Science*. 3: 97–108 [Водолажський МЛ, Кошман ТВ, Фоміна ТВ. (2017). Інформаційно-аналітична та кваліметрична оцінка періодичних видань, що публікують результати досліджень з проблем педіатрії, шкільної та підліткової медицини. *Наука та наукознавство*. 3: 97–108].
4. Gorban AE, Kochyna ML. (2016). Information system for planning, acquisition, monitoring and management of innovation in the ukrainian health care sphere. *Medical informatics and Engineering*. 1: 15–23 [Горбань АЕ, Кочина МЛ. (2016). Інформаційна система планування, обліку, моніторингу та управління інноваційною діяльністю в сфері охорони здоров'я України. *Медична інформатика та інженерія*. 1: 15–23] http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mii_2016_1_5
5. Gorban AE. (2015). Model to improve the management of healthcare innovation sphere in Ukraine. *Actual problems of the modern medicine*. 15; 3(2): 275–281 [Горбань АЕ. (2015). Модель оптимізації управління інноваційною діяльністю в сфері охорони здоров'я України. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. 15; 3(2): 275–281] http://nbuv.gov.ua/UJRN/apsm_2015_15_3%282%29_62
6. Gorban AE. (2016). Approaches to the development of automated data acquisition system on innovation in health care of Ukraine. *Actual problems of the modern medicine*. 16(1): 264–272 [Горбань АЕ. (2016). Підходи до розробки автоматизованої системи одержання інформації про інноваційну діяльність в сфері охорони здоров'я України. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. 16(1): 264–272] http://nbuv.gov.ua/UJRN/apsm_2016_16_1_57
7. Danylenko YuA. (2018). Characteristics and classification of innovation and innovation process. *Science and innovation*. 14(3): 15–30 [Даниленко ЮА. (2018). Характеристики та класифікації інновацій та інноваційного процесу. *Наука та інновації*. 14(3): 15–30] doi:10.15407/scin14.03.015
8. Yevtushenko VM, Osadcha AB. (2016). Analysis of publication and patent activity on the results of monitoring the implementation of research and development of budget financing. *Science and technology information*. 2: 3–9 [Євтушенко ВМ, Осадча АБ. (2016). Аналіз публікаційної і патентної активності за результатами моніторингу виконання наукових досліджень і розробок бюджетного фінансування. 2: 3–9].
9. Zakrutko LI. (2016). Dynamics ensure implementation and introduction of the principles of quality improvement scientific production in of health of Ukraine for 3 years. *Clinical & experimental pathology*. 15;2(1): 3–7 [Закрутько ЛІ. (2016). Динаміка забезпечення впровадження та запровадження принципів підвищення якості наукової продукції у сфері охорони здоров'я України за останні 3 роки. *Клінічна та експериментальна патологія*. 15;2(1): 3–7] http://nbuv.gov.ua/UJRN/kep_2016_15_2%281%29_3
10. The Concept of Development of the National Academy of Sciences of Ukraine for 2014–2023 [Концепція розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 роки] <http://www.nas.gov.ua/legal-texts/DocPublic/P-131225-187-1.pdf>
11. Korenev MM, Vodolazhskiy ML, Sidorenko TP, Fomina TV, Koshman TV. (2017). Otsinka nekomertsyynoho transferu naukovykh rezul'tativ u haluzi okhorony zdorov'ya ditey ta pidlitkiv: metod. rek. *Kharkiv: Diacom*: 25 [Коренев ММ, Водолажський МЛ, Сидоренко ТП, Фоміна ТВ, Кошман ТВ. (2017). Оцінка некомерційного трансферу наукових результатів у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків: метод. рек. Харків: Діаком: 25].
12. Korenev MM, Vodolazhskiy ML, Fomina TV, Koshman TV. (2016). Improving the evaluation of the scientific result of the research work. *Science and Science of Science*. 3: 88–96 [Коренев ММ, Водолажський МЛ, Фоміна ТВ, Кошман ТВ. (2016). Удосконалення оцінки наукового результату дослідницької роботи. *Наука та наукознавство*. 3: 88–96].
13. Korenev MM, Vodolazhskiy ML, Sidorenko TP, Fomina TV, Koshman TV. (2017). Current issues concerning transfer of innovative medical technologies in the field of children and adolescents health care. *Perinatology and Pediatric. Ukraine*. 3(71): 70–73 [Коренев ММ, Водолажський МЛ, Фоміна ТВ, Кошман ТВ. (2017). Актуальні питання трансферу інноваційних медичних технологій в галузі охорони здоров'я дітей та підлітків. *Перинатологія та педіатрія*. 3(71): 70–73] doi:10.15574/PP2017.71.70
14. Muzychenko PF. (2016). Transfer of innovations in medicine and modern methods for calculation of economic efficiency. *Trauma*. 17(1): 59–66 [Музыченко ПФ. (2016). Трансфер інновацій в медицину і сучасні методи розрахунку економічної ефективності. *Оригінальні дослідження*. 17(1): 59–66].
15. Nahornyak HS. (2017). Metodichnyy posibnyk dlya provedennya lektsiynnykh zanyat/ z dystsypliny Transfer tehnolohiy (dlya studentiv-magistriv dennoyi formy navchannya napryamu Menedzhment spetsializatsiyi Upravlinnya innovatsiynoyu diyal'nistyuu). *Terнопil': Tntu*: 276 [Нагорняк ГС. (2017). Методичний посібник для проведення лекційних занять з дисципліни Трансфер технологій (для студентів-магістрів денної форми навчання напряму Менеджмент спеціалізації Управління інноваційною діяльністю). *Тернопіль: ТНТУ*: 276].
16. Rozhkova LV. (2016). Evaluation of the effectiveness of innovative activity of Ukraine in the international context. *Science and technology information*. 3–4(69–70): 5–12 [Рожкова Л. (2016). Оцінка результативності інноваційної діяльності України в міжнародному контексті. *Науково-технічна інформація*. 3–4 (69–70): 5–12].
17. Svintsitskiy AS, Vysotska OI. (2015). Current issues of medical innovative technologies implementation in health care institutions. *Praktykuyuchy likar*. 1: 7–13 [Свінцицький АС, Висоцька ОІ. (2015). Актуальні питання щодо впровадження медичних інноваційних технологій у закладах охорони здоров'я. *Практикуючий лікар*. 1: 7–13] http://nbuv.gov.ua/UJRN/PraktLk_2015_1_4
18. Syrabekov SZh, Tulembaev AN. (2015). Features of innovative activity in medicine. *Neurosurgery and neurology of Kazakhstan*. 3(40): 3–10 [Сырабеков СЖ, Тулембаев АН. (2015). Особенности инновационной деятельности в медицине. *Нейрохирургия и неврология Казахстана*. 3(40): 3–10] <https://cyberleninka.ru/article/v/osobennosti-innovatsionnoy-deyatelnosti-v-medsitsine>.
19. Totskaya YeG. (2014). Management of innovation in health care. *Abstract dissertation ... Dr. med. sciences. Novosibirsk* [Тоцкая ЕГ. (2014). Управление инновационной деятельностью в здравоохранении. *Автореф. дис... д-ра мед. наук. Новосибирск*].
20. Shevchuk VV. (2017). Improving state regulation of innovative development of health care system of Ukraine. *Abstract dissertation ... of the candidate of sciences in public administration*. *Mykolayiv* [Шевчук ВВ. (2017). Удосконалення державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я України. *Автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Миколаїв*].
21. Yurynets Z, Petrush O. (2018). State regulation directions of ukraine's healthcare sector innovation development. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 22: 116–121 [Юринець ЗВ, Петрух ОА. (2018). Напрями державного регулювання інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я України. *Інвестиції: практика та досвід*. 22: 116–121] doi:10.32702/2306-6814.2018.22.116

Відомості про авторів:

Водолажський Максим Леонідович — к.мед.н., зав. відділу науково-медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України»; асистент каф. гігієни та соціальної медицини Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Адреса: м. Харків, просп. Ювілейний, 52-А; тел. (0572) 62-31-27.

Сидоренко Тетяна Павлівна — ст.н.с. відділу наукової організації медичної допомоги школярам та підліткам ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України»; доц. каф. гігієни та соціальної медицини Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Адреса: м. Харків, просп. Ювілейний, 52-А; тел. (0572) 62-31-27.

Фоміна Тетяна Вадимівна — ст.н.с. відділу науково-медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України». Адреса: м. Харків, просп. Ювілейний, 52-А; тел. (0572) 62-31-27.

Кошман Тетяна Володимирівна — н.с. відділу науково-медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України»; Адреса: м. Харків, просп. Ювілейний, 52-А; тел. (0572) 62-31-27.

Стаття надійшла до редакції 07.08.2019 р., прийнята до друку 03.11.2019 р.